

Uit de verenigingen:

- Blz. 2 Vuilbenden
- Blz. 4 Uitstapje naar Industriepark Nord, Duisburg
- Blz. 5 Onderwijs in Reuver in de 'voltooid verleden tijd'
- Blz. 6 Jaarprogramma Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal - MHVS en schenkingen
- Blz. 7 Oproep leden bestuur Museum Asselt
- Blz. 7 Jaarverslag 2017 van de Werkgroep Archeologie van de HVMS
- Blz. 9 De MHVS blikt terug op de hoogtepunten van 2017

Overige artikelen:

- Blz.9 Het Mortelplein, ons voetbalveld en wielerved
- Blz.11 't Is mer DES se 't wets!
- Blz.11 Rabobank Clubkas Campagne voor de MHVS
- Blz.12 Verslag van lezing Guido Corten op 13 december
- Blz.12 Verpachting Weerderhof 1865
- Blz.14 Uit de oude doos
- Blz.15 Ein nuuj rees Peries-Amsterdam mit aaj ottoos inj april 2018!
- Blz.16 Interview met Jeroen Steijlen van Stichting Emmaus Perspectief
- Blz.19 Reuver, zo gek nog niet...
- Blz.21 Witte zökskes
- Blz.22 Leuk om te bewaren (9)
- Blz.23 Kroniek van Swalmen, oktober, november en december 2017
- Blz.24 Terugblik lezing: 'den akker des doods waar allen gelijk worden...'

Foto's aangeleverd door:

Fons Nijssen	blz.3-4
Henri Smeets	blz.4
Anita Killaars-Stroeken	blz.5
Hans Simons	blz.7, 23-24
Wiel Luys	blz.8
Riky Simons	blz.9,16,21
Bert Heinen	blz.10
Luc Simeon	blz.11
Pierre Verstappen	blz.12
Corrie Janissen	blz.14
Archief Genoenhof	blz.16-17
Archief Jan Ickenroth	blz.20
John Kuypers	blz.21
Jan Timmermans	blz.22
Ger Beurskens	blz.23

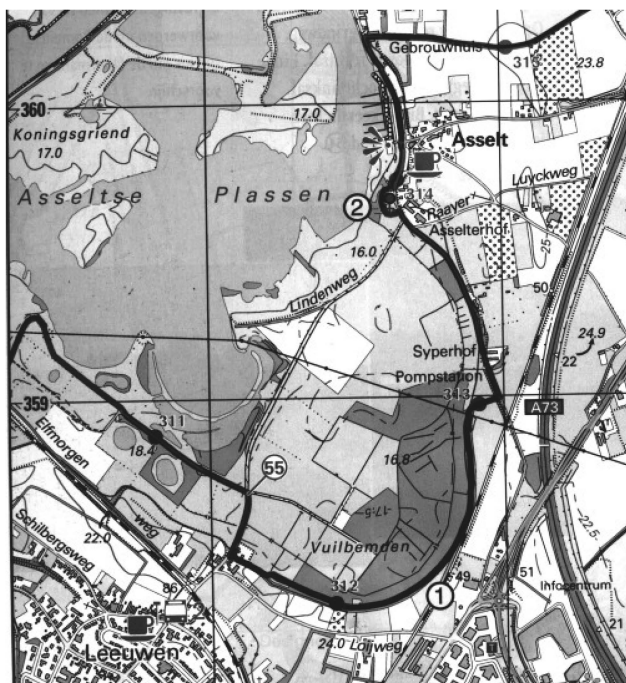
Voor de leden van de MHVS: 'denkt u aan de contributiebetaling?'

Uit de verenigingen:

Vuilbemden

Gerard Jonkman

Een voormalige Maasmeander die nu als elzenbroekbos het leefgebied is voor das en bever. Zo zouden we de Vuilbemden kort kunnen schetsen. Tijdens de Kerstwandeling 2017 hebben zo'n 100 mensen het gebied verder leren kennen. Tijdens de wandeling hebben de deelnemers dassenburchten gezien, maar de meeste aandacht ging uit naar de beverdam en de beverburcht. Laten we het gebied en de bever nogmaals in beeld brengen. De bever verdient alle bewondering als we zien hoe hij zijn leefgebied zelf helemaal in orde maakt.

Ontstaan

Het natuurgebied de Vuilbemden, gelegen tussen Asselt en Leeuwen, is ontstaan nadat de Maas hier met een tweetal meanders ooit heeft gestroomd. Deze meanders maakten tot ongeveer het jaar 1000 daadwerkelijk onderdeel uit van de doorgaande Maas, die al vlechtend door het laaggelegen deel van het huidige Midden-Limburg stroomde. Daarna zijn deze bochten van de Maas door het natuurlijk meanderproces van de Maas

afgesloten geraakt en gedurende de daarop volgende eeuwen zijn ze langzamerhand verland en met elzenbroekbos begroeid geraakt.

Dat de Vuilbemden en omgeving een groot bosgebied was, zien we ook terug in de oorspronkelijke naam van Asselt, namelijk Ascloa. Dit betekent 'essenbos', logischerwijs zo genoemd omdat de omgeving rijk aan essen was.

In latere eeuwen is het bosgebied voor een deel ontbost en ontgonnen tot vruchtbare landbouwgrond. Deze landbouwgrond was al vroeg bekend als de 'Foulenbenden'. Een naam die gegeven zal zijn omdat hier met hoogwater veel hoogwatervuil en slib op de graslanden achterbleef. Voor het gebruik als landbouwgrond zijn verschillende waterlopen gegraven voor een goede ontwatering. De laagste delen van de meander zijn echter veel te nat en hebben ook veel te veel kwelwater om goed gebruikt te kunnen worden als landbouwgrond. Eerst zijn die lage delen eeuwenlang als hakhout gebruikt. Later werden er populieren aangeplant voor de houtproductie. Om toch nog enige ontwatering voor de populieren te hebben, zijn er ook rabatten (greppels met daartussen licht opgehoogde delen) aangelegd. Al met al kennen we de Vuilbemden nu als een hoog opgaand bos met populieren, essen en elzen met een rijke ondergroei met brandnetels, pinksterbloemen en dotterbloemen.

Fauna

In de oorspronkelijke oever van de Maas, in de huidige steilrand, hebben de dassen een ideale plek voor hun burcht. Stevige grond, hoog en droog gelegen, veel rust en vooral voedselrijke weilanden binnen loopafstand, waarbij de dassen geen onveilige wegen hoeven over te steken om er te komen. In die weilanden vinden ze hun favoriete voedsel: regenwormen. In de Vuilbemden zijn veel echte bosvogels te zien en te horen. Bijzondere soort, vanwege de mooie zang, is de Nachtegaal die een plek heeft in de brandnetelrijke ondergroei. Ook de Groene specht, Grote Bonte Specht, Middelste Bonte Specht en Kleine Bonte Specht worden waargenomen in de Vuilbemden. In de vele populieren kunnen ze makkelijk hun holte maken.

Nieuwe bijzondere soort is de Europese bever. Sinds 2011 zijn in de Vuilbemden vraatsporen en pootafdrukken te zien. Deze bever of bevers hebben in de waterlossingen van de Vuilbemden dammen aangelegd en zijn begonnen met het bouwen van een burcht. Bijkomend effect was dat er bos- en landbouwgronden gedeeltelijk onder water kwamen te staan. Ondanks het weghalen van deze beverdammen wordt door de bever volhard in het herstel van zo'n dam. Iedere nacht worden er weer takken op geplaatst en wordt er modder tussen de takken gestopt, zodat er uiteindelijk weer een oerstevige en vrijwel waterdichte dam ontstaat. De bever maakt ook op dezelfde manier, op een veilige plek, een burcht van takken en modder. Deze heeft een ondergrondse inzwemopening en zo'n burcht kan wel twee-en-halve meter hoog worden.

Beverbeschermingsplan in de Vuilbemden

Door deze natschade ontstond het plan om in de Vuilbemden de bever daadwerkelijk de ruimte te geven, die zo'n beschermde diersoort verdient. Door ARK Natuurontwikkeling is daarop een plan ontwikkeld voor de bescherming van de bever in de Vuilbemden. De Provincie Limburg heeft de uitvoering van het

plan betaald. Het Waterschap Limburg, Staatsbosbeheer en Thibaud de Guerre, eigenaar van een deel van het bos, hebben intensief meegewerkt om het plan succesvol uit te voeren.

Allereerst werd de ontwatering aangepast. Er is voor een gedeelte een nieuwe waterlossing gegraven om vooral te zorgen dat de landbouwgrond voldoende droog kan blijven. Een waterloop in het bos, die voorheen zorgde voor deze ontwatering en de drooglegging van het bos, kon vervolgens helemaal gedempt worden. Ook een stuw die in deze lossing stond, kon vanzelfsprekend verwijderd worden. Verder zijn de populieren in het bos grotendeels gekapt. Hiermee kan het meer natuurlijke bos met elzen, essen, eiken zich opnieuw ontwikkelen. Al deze werkzaamheden zijn in 2016 en 2017 uitgevoerd. Grote stapels populierenhout lagen aan de weg en hebben hun weg gevonden naar de houtfabrieken. De nieuwe open ruimte in het bos is inmiddels al weer helemaal ingenomen door Zwarte Els, weliswaar nog kleine zaailingen, maar miljoenen zijn inmiddels ontkiemd. Over enkele jaren zal dit een dicht elzenbroekbos gaan vormen.

Ook de bever heeft het naar de zin na het project, uiteraard voor zover we dat kunnen inschatten. De bever vertoont helemaal zijn natuurlijk gedrag. Hij/zij knaagt volop wilgen, populieren en ander bomen om. Hij gebruikt de takken om de burcht verder op te bouwen. Ook heeft hij de dam in de

oude lossing, net voordat het water in de Asselter Leigraaf komt, verder opgehoogd. Achter deze dam is een uitgebreid moeras ontstaan. Dit moeras zal ook volop plek gaan geven aan amfibieën, watervogels, vissen en waterinsecten. De beverburcht is ook door de bever verder versterkt tot een indrukwekkend geheel. En we zullen ongetwijfeld de komende jaren nog verdere 'beverwerken' zien.

Zelf ontdekken

Natuurgebied de Vuilbemden biedt volop gelegenheid om zelf van deze natuur te genieten. Wel altijd de laarzen aan doen; de Vuilbemden blijft een nat en vuil gebied. Vanaf de Pastoor Pinckersstraat, net voorbij de Syperhof, loopt een wandelpad door de Vuilbemden van Asselt naar Leeuwen. Wandelend over dit pad is wellicht in het voorjaar de nachtegaal weer te horen, zijn de spechten waar te nemen en kunnen vroeg in het voorjaar de dotterbloemen bewonderd worden. Op een late zomeravond kunnen, indien men rustig is, de dassen gezien worden op hun burchten in de steilrand. Omdat hij een echt

nachtdier is, zal de bever niet makkelijk gezien kunnen worden. Maar er is genoeg andere natuur om de Vuilbemden op een mooie manier te beleven. Geniet ervan!

Uitstapje naar Industriepark Nord, Duisburg

het nabij Duisburg gelegen Industriepark-Nord. Op die plek werd op 4 april 1984 Hoogoven 5 stilgelegd. De installaties werden niet gesloopt maar geconsolideerd, samen met de bijbehorende gebouwen en erts- en kolenbunkers, die nu een goed beeld geven van de enorme productiecapaciteit, die Duitsland na WOII weer op de been geholpen heeft.

Het stopleggen van de Hoogovens van Thyssen-Krupp in Duisburg-Mederich, gelegen op een perceel ter grootte van 200 ha., was tegelijkertijd het startsignaal voor een ongelooflijke ontwikkeling.

Op woensdag, 23 mei a.s. organiseert de Heemkunde Vereniging Maas en Swalmdal, in samenwerking met de Milieu- en Heemkundevereniging Swalmen, een excursie naar

Wie nu op weg gaat om het voor iedereen vrij toegankelijke en 70 m. hoge platform van Hoogoven 5 (te voet) te beklimmen, verbaast zich over het resultaat. Door de tegenstelling tussen de voort-

durende omvorming en de zorg om het industriële monument te behouden, ontwikkelde zich een unieke plek voor jong en oud. Een ontwikkeling die nog steeds doorgaat.

Wie hier aan een rondwandeling begint, komt met vertrouwde begrippen niet ver; spontaan gegroeide vegetatie naast aangelegde waterpartijen en parken op industriële grond, zoals railinstallaties en gigantische erts- en kolenbunkers. De natuur groeit in het Landschapspark en nodigt je uit om ontdekker te worden.

Het is de bedoeling dat onze groep geïnteresseerden met auto's naar het Landschapspark rijdt om daar eens te kunnen genieten van wat de natuur met industriële complexen kan doen en omgekeerd.

De reis

We vertrekken op de markt in Swalmen om 10.15 uur en om 10.30 uur vanaf de parkeerplaats achter de Schakel in Reuver voor de rit naar Duisburg.

Afstand: ongeveer 80 km. De inzittenden van elke auto vergoeden de bestuurder de gedeelde kosten van het vervoer. Dit bedrag is 8 euro. (160 x 0,20 is 32 euro gedeeld door vier personen is 8 euro. Lunchpakket en koffie meenemen wordt aanbevolen. Ter plaatse is ook iets eetbaars te koop. Advies: neem een verrekijker mee! Het aantal deelnemers is maximaal 25. Vol = vol. Deelnemers krijgen een bevestiging. Belangstellenden kunnen zich melden bij:

Joon Dorssers, email: joondorssers@hotmail.com of telefonisch 077 4741778, Jan Moors, email: jrm.moors@gmail.com of telefonisch 077 4743308.

NB:

1. Geef bij aanmelding aan of je wil rijden of me rijden. Verder naam, adres en telefoonnummer.
2. We hadden gedacht met 5 à 6 auto's naar Duisburg te gaan, dus wees er snel bij!

Meer info: www.landschapspark.de

Onderwijs in Reuver in de 'voltooid verleden tijd'

Onder deze titel heeft de werkgroep bijzondere projecten van Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal een nieuw thema gekozen om, na drie eerdere succesvolle etalage-tentoonstellingen, het vroegere onderwijs in Reuver te belichten. Dit zal gebeuren door het etaleren van voorwerpen en foto's betreffende dit

thema uit de vorige eeuw (1900-1980). Daarvoor zullen de etalages van de voormalige apotheek aan de Rijksweg nr. 43 te Reuver worden gevuld met alles wat met onderwijs van vroeger te maken heeft zoals lesmateriaal, les- en leesboeken, klassenfoto's en foto's van leerkrachtenteams.

Uit het archief van de heemkundevereniging en door het ter beschikking stellen van nostalgische voorwerpen en foto's door particulieren heeft de werkgroep een mooie verzameling kunnen samenstellen die de komende maanden te bezichtigen is.

Deze etalage-tentoonstelling zal weer veel herinneringen en herkenning oproepen en mensen doen stilstaan bij het verleden van het onderwijs in Reuver.

Jaarprogramma 2018 Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal en Milieu- en Heemkunde Vereniging Swalmen

6 april	Biejnaemavindj bij café Thijs & Wilma. Aanvang 20.00 uur. (MHVS)
april/mei	Lezing door Wim Tegels. Over de opmars van de wolf. Bij Emmaus op Genoenhof. (gezamenlijke activiteit)
10 mei	Hemelvaartsdagfietstocht (gezamenlijke activiteit)
mei/juni	Open dag MHVS
mei/juni	Lezing door Leo Reylink over de natuurgebieden in het Grenspark Maas-Swalm-Nette. (gezamenlijke activiteit)
23 mei	Excursie naar Industriepark Nord Duisburg (gezamenlijke activiteit)
juni	Lezing: Limburg en wat de Limburgers tot Limburgers maakt; Guus Urlings (gezamenlijke activiteit)
30 juni	Busexcursie naar Koblenz (HVMS)
7 juli-26 aug.	Zomervakantie
aug/sept	Fietstocht, Nederlandse en Duitse Natura 2000 gebieden. (gezamenlijke activiteit)
9 september	Open Monumentendag met als thema: Europa (organisatie HVMS en MHVS)
september	Excursie naar de schans van Helden; lezing op locatie en rondleiding (gezamenlijke activiteit)
september	Weekendexcursie Natuurwerkgroep. (MHVS)
oktober	Herfstwandeling in De Lanck Swalmen; gezamenlijke activiteit met IVN De Steilrand
12-14 oktober	Nationale archeologiedagen (HVMS)
oktober	Lezing over de 80-jarige oorlog in Limburgs perspectief; Jean Knoors (gezamenlijke activiteit)
28 oktober	Wandeling Nacht van de Nacht (gezamenlijke activiteit)
najaar	Presentatie boek Wim Geraedts: Aaj verhaole oet Boekkoele en Zjwame (MHVS)
najaar	Dialectavond met Pierre Bakkes en Georg Cornelissen
november	Presentatie jaarboek HVMS
november	Heemkundeleden vertellen over hun passie... Een drietal leden vertellen elk over een aspect van de heemkunde waar ze bijzonder in zijn geïnteresseerd (gezamenlijke activiteit)
26 december	Kerstwandeling (gezamenlijke activiteit)

En verder... het programma kan nog worden aangepast. Er staan (onder voorbehoud) enkele kleine excursies op het programma. Te zijner tijd komen we hierop terug. Nadere publicaties in 't Zjwaemke, VIA Roermond, VIA Beesel en VIA Tegelen-Belfeld.

Wandelingen Swalmdalgidsen en kanotochten. Deze activiteiten worden georganiseerd door Staatsbosbeheer en zijn niet gratis. Nadere publicaties in 't Zjwaemke, VIA Roermond, VIA Beesel en VIA Tegelen-Belfeld. Zie ook www.natuurlijkkasselt.nl en voor de wandelingen met de Dorpsgidsen in Beesel, zie www.rondleidinginbeesel.nl.

Het jaarprogramma van IVN De Steilrand is te vinden op (<http://ivn.nl/afdeling/de-steilrand>).

Schenken

- grote foto 'Zjwame bie Remunj doodzunj', gemaakt door Frits Laane; geschenken door Carla Evers;
- jubileumboekje Gemengd Kerkelijk Zangkoor St. Caecilia Swalmen; geschenken door het koor;
- schriftje met evacuatieverhalen van Jan Cox;
- doos met bidprentjes afkomstig van dhr. Thissen uit Kerkrade.

Oproep leden bestuur Museum Asselt

Het bestuur van het Museum Asselt zoekt nieuwe leden. Omdat wij al jarenlang veel vrijwilligers uit de beide Heemkundeverenigingen als toezichthouders mogen begroeten, zoeken we die bestuursleden vooral in uw verenigingen. Wat doen de bestuursleden zoal:

2x per jaar samen vergaderen over de gang van zaken:

- de standaard-expositie en haar materiële toestand verzorgen: onderhoud, eventueel restauratie of reparatie, inrichting vitrines en 1x per jaar een poetsbeurt van de vitrines;
- 1x per 2 jaar de eventuele bijzondere expositie organiseren;
- toezicht regelen d.m.v. samenkost van de vrijwilligers en jaarschema maken;
- publicaties in regionale bladen op bijv. de Uitpagina;
- openstelling op zondag regelen van 1 april tot 1 november;
- begroting, financiële zaken en subsidies regelen.

De uitvoering van deze taken verdelen de bestuursleden onderling al naar gelang ieders mogelijkheden.

Wij hopen veel reacties uit uw vereniging te mogen ontvangen: onze contactpersoon is: Pastoor C.L.J. Willems, Eindweg 2, 6071 NX Swalmen, tel: 0475-501501, e-mail: c.l.j.willems@ziggo.nl.

Jaarverslag 2017 werkgroep Archeologie

Paul Bänziger, Wiel Luys

De Werkgroep archeologie heeft ook in het jaar 2017 een groot aantal activiteiten ontplooid. Op het terrein van instructie, voorlichting en kennis verzamelen waren er veel zaken die onze aandacht vroegen. We zijn dan ook erg verheugd dat onze werkgroep een groot aantal enthousiaste leden heeft. Hierdoor kunnen we met meer mensen aandacht besteden aan de archeologische zaken binnen ons werkgebied. In 2017 kwam de Werkgroep archeologie 4 maal in vergadering bij elkaar.

Archeologische begeleiding

Met de gemeenten Beesel en Roermond heb-

ben we in het verleden de afspraak gemaakt om projecten archeologisch te begeleiden indien er niet direct noodzaak is om een officieel archeologisch onderzoek te doen. Dat was in 2017 niet het geval. Wel heeft een aantal vrijwilligers van de werkgroep geholpen bij een opgraving op de Varkensmarkt in Roermond.

Zowel van archeologiebureaus als van gemeenten hebben we ook in 2017 diverse vragen gekregen over archeologisch onderzoek in ons werkgebied. Bij amateurarcheologen is namelijk vaak veel kennis aanwezig. Het betreft onder andere de volgende projecten:

- bureauonderzoek Graeterweg in Boukoul

- onderzoek i.v.m. uitbreiding van het pand Voorveld 16 in Swalmen
- bureauonderzoek Veestraat in Swalmen
- bureauonderzoek Bussereindseweg 36 in Beesel
- bureauonderzoek Kerkstraat 30 in Beesel
- bureauonderzoek aan de Asseltsestraat in Swalmen

In de Gemeente Roermond zijn we vertegenwoordigd in het overleg Monumenten/GAWR (Monumenten en Gemeentelijke Archeologische Werkgroep Roermond). In dit overleg geeft de gemeente uitleg en verantwoording over het gevoerde beleid. Ook inbreng van de werkgroepleden wordt erg op prijs gesteld.

Eigen onderzoek

In mei 2017 is door de werkgroep verder onderzoek verricht naar het verloop van de Romeinse weg bij Asenray. Dit betreft een deel van de Via Traiana, die naar Xanten loopt. Hierbij zijn geen nieuwe gegevens boven water gekomen.

Verder is er door een aantal leden van de werkgroep met een metaaldetector onderzoek verricht op een (vermoedelijk) Romeinse villalocatie in de buurt-schap Wieler. Veel heeft dat niet opgeleverd.

Nationale Archeologiedagen

Tijdens de Nationale Archeologie dagen (13, 14 en 15 oktober 2017) zijn door de werkgroep diverse activiteiten georganiseerd, die op grote belangstelling konden rekenen.

Vrijdag 13 oktober stond de archeologie van de Vikingen in Asselt centraal. Amateurarcheologen van de Heemkunde-vereniging Maas -en Swalmdal gingen boren in de grond op zoek naar de grachten van een mogelijk Vikingkamp en naar de putten van een opgraving uit 1927-1928. Over deze activiteit is een mooi artikel verschenen in Dagblad 'De Limburger'.

Zaterdag 14 oktober was er een activiteit voor de jeugd: met een metaaldetector op zoek naar vondsten uit het verleden.

Zondag 15 oktober was er o.l.v. Wiel Luys een **begeleide fietstocht door de natuur van Reuver via Beesel naar Asselt**. Onderweg werd er bij enkele archeologische/cultuurhistorische bezienswaardigheden gestopt en uitleg gegeven. Hierna werden de mensen in het museum en het kerkje van Asselt rondgeleid. Door zo'n 30 personen werd hieraan deelgenomen.

Overige activiteiten

Op zaterdag 8 april 2017 werd voor de negende keer de Limburgse Archeologiedag georganiseerd in het Limburgs Museum in Venlo. Met een aantal leden van onze werkgroep hebben we deelgenomen aan deze archeologiedag.

Het museum in Asselt kan op onze vaste steun rekenen. Ook dit jaar hebben veel leden van de werkgroep meegewerkt om het museum open te houden. Tevens zijn Leo Verhart en Wiel Luys begonnen aan het digitaliseren van de collectie van het museum.

Verder zijn op 16 en 17 juni 2017 een aantal leden van de werkgroep naar het Römerpark in Oerlinghausen en museum Aliso in Haltern am See geweest.

De MHVS blikt terug op de hoogtepunten van 2017

Op 9 maart was in café Thijs & Wilma de jaarvergadering van de MHVS, waarin werd teruggekeken op de hoogtepunten van 2017. Grootste activiteit was dit jaar de Open Monumentendag waarbij vier monumenten toegankelijk waren voor het publiek. Zeker duizend mensen hebben genoten van de tuinen van Kasteel Hillenraad, Zuidewijk Spick, het Bakhoes te Wieler en kerk & museum Asselt. Dank aan de vele vrijwilligers die dit mogelijk maakten.

Ook waren de Hemelvaartsdagfietstocht naar Kasteel Montfort, de excursie Nacht van de Nacht en de Kerstwandeling in de Vuilbenden weer goed bezochte en vooral ook interessante activiteiten. Telkens weer blijkt hoe mooi en rijk de natuur en het landschap van Swalmen en omgeving is.

Bij de bestuursverkiezing was Herm Geraedts aftredend en herkiesbaar. De voorzitter roemde zijn inzet voor Swalmen en de MHVS. De leden hebben unaniem ingestemd met zijn herbenoeming. Ook Charles Konings, penningmeester, was aftredend en herkiesbaar. De voorzitter roemde zijn nauwkeurige manier van werken als penningmeester en zijn inbreng bij andere activiteiten. De leden stemden ook allen in met de voortzetting van zijn bestuurslidmaatschap.

En we konden Jan Engelen als nieuw bestuurslid verwelkomen.

Ook werd er vooruit gekeken naar het jaar-

programma 2018, waarin weer veel interessante activiteiten staan opgenomen. Er komen boeiende lezingen over de opmars van de wolf en over de natuurgebieden in Grenspark Maas-Swalm-Nette. Verder zullen er nog diverse andere excursies en lezingen verzorgd worden. Tevens is de MHVS voornemens een boek uit te geven met streekverhalen, destijds opgetekend door Giel Geraedts en nu verder bewerkt door zijn zoon Wim Geraedts. Eind 2018 is de presentatie van dit boek gepland.

Ook werden de leden geïnformeerd over de gesprekken die de MHVS en de Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal voeren omtrent de onderlinge samenwerking.

De avond werd besloten met een presentatie van foto's van de Brandweer Swalmen, welke foto's op een CD zijn verzameld bij gelegenheid van het honderdjarig bestaan.

Het Mortelplein, ons voetbalveld en wielerbaan

Ludiek protest tegen de zandbergen op het Mortelplein

Bert Heijnen

Ik was tien, twaalf jaar of wellicht iets jonger of ouder? Precies weet ik het niet meer. Maar het was in de periode dat het Mortelplein 'ons' sportpark was. Daar voetbalden we en gebruikten we de ringweg rond het plein als wielerbaan. Maar jong als we waren, wilden we de gemeentelijke overheid imponeren met een ludiek protest tegen het storten van overtollige bouwgrond op 'ons' voetbalveld.

Ze hadden het veld veranderd in een kleine Alpe d'Huez.

Het meest aansprekende gebouw rond het Mortelplein was de VGLO-school. Het was niet zozeer de architectuur van het pand die imponeerde, veel meer haar gebruikers: de meiden van onze leeftijd. Om hun aandacht te trekken wilden we wel een extra 'dribbel' of passeerbeweging maken. Wanneer

de school uitliep en al die kwebbelende monden hun lachende blikken op ons richten, speelden we onze beste wedstrijd. In het boek: 'Honderd Eeuwen Swalmen' van Meester Ramakers lees ik dat de school in 1957 werd gebouwd, later werd ze bibliotheek.

Een aantal van de omwonenden herinner ik me nog goed. Komende vanaf de Lambertusstraat lag rechts op de hoek Schildersbedrijf Schreurs, nu Schildersbedrijf Clumpkens. De rechterkant van het Mortelplein was destijds grotendeels een kale vlakte. Enkel vooraan op de hoek, richting de Moutfabriek, lag het huis van Geraedts. "De 'heering'" noemden mijn ouders hem, vraag me niet waarom. Hij was verzekeringsadviseur. In dat huis of mogelijk eraanast woonde ook een periode Jo Jansen, de koster uit Beesel. Een bijzonder prettig man, die ik kende omdat ik misdienaar was. Hij is helaas te jong verongelukt.

Politieagent Smeets

Links op de hoek voorbij de VGLO-school woonde onderwijzer Christians en aan de overkant van het plein herinner ik me nog de politieagent Smeets. We kregen het met hem aan de stok wanneer weer een bal ergens in de tuin belandde, of erger nog, een te hard geschoten bal bij Schilder Schreurs op de eettafel belandde. Voor de schilder betekende het extra omzet, hij zette er met plezier een nieuwe ruit in. Voor ons betekende dit een stevige berisping van politieagent Smeets en enkele weken geen zondagsgeld, want pa moest dokken.

Houthandel Suilen

Op de hoek van het plein, naast Smeets, zag je de silhouetten van de houtopslag van Houtfabriek Suilen. De entree van de fabriek lag tegenover het station, waar vóór de fabriek de opslag was van ruwe onbewerkte bomen. Aan de Mortelzijde lagen **de gezaagde planken klaar voor aflevering.**

'Ons' voetbalveld

Het plein was een verzamelplaats voor jongens uit de verschillende wijken van Swalmen die er kwamen voetballen. Als jongens uit het centrum van het dorp voelde het plein als 'onze thuishaven'. Tot de gemeente het, zonder respect voor onze voetbalescapades, nodig vond er de overvloedige grond uit de omliggende bouwpercelen op te slaan. Echter creatief als we waren, lieten we dat niet

over ons heen gaan en organiseerden een ludieke protesttocht. Vanaf de Hoogstraat trokken we in een begrafenisstoet naar de Mortel. Voorop iemand in zwart gehuld met een groot houten kruis. Daarachter droegen zes jongens een kist voorstellende ons 'gestorven' voetbalveld. Daar weer achter de voetballers en tal van andere sympathisanten uit de wijk, in rouwkledij en hun meest bedroefde en uitgestreken gezicht aannemend. Het beeld is me altijd bijgebleven. Waarom? Het zei iets over hoe eensgezind we voelden dat de gemeentelijke overheid ons iets af had genomen, en dat op een ludieke wijze wilden laten blijken.

Koplampen

Vanaf die tijd legden we ons toe op het organiseren van wielervedstrijden rond het plein. Een wedstrijd werd me bijna fataal. Met het hoofd diep gebogen over het stuur streden we met een enorm fanatisme om de overwinning. Want langs de kant keken nog steeds ontluikende VGLO-meiden toe, die selectief een voorkeur hadden voor de winnaar.

Tot een vrachtauto van Van Gend en Loos (Engelen uit de Lambertusstraat was agent van VG&L) uit de richting van de Lambertusstraat recht op me afkwam. Met de blik op oneindig bemerkte ik hem pas toen hij op luttele meters was genaderd. In de overgave aan de wedstrijd gingen de schreeuwen van de jongens en meisjes langs de kant volledig aan me voorbij. Net op het moment dat de vrachtauto me met zestig kilometer per uur leek te scheppen, keek ik in de felle koplampen van de **vrachtwagen. In een reflex wist ik het stuur om te gooien om een enorme klap te voorkomen.** Behoed door een engeltje overheerste, na de eerste schrik te hebben overwonnen, toch het gevoel dat ik niet de winnaar was.

't Is mer DES se 't wèts!

Biejeingezeumerd oet aje DESSERTJES door Annelies Hermans

Weit g'r det...

- in 1927 voetbalvereniging D.E.S. Swalmen officieel waerde opgerich
- Hrieke van Thijs, ofwaal Henri Suilen, in 't Limburgs elftal ging sjepele
- in 1974 't clubblaad 't DESSERTJE' 't daagleech zoog, ónger redaksie van Rob Vervoort, Min Vallen en Jos Driessen.
- d'r in 't tweede DESSERTJE vraog woor nao 'n gruijmiddel veur de pupille
- twee eksemplare oet 1977 oetgebreid oetlik euver SJPORTVISSE gove
- H. Christiaans destieds de veurzittershamer zijweide
- nao zien plotseling euverlieje P. Beursgens 'm opvolgde
- de voetbalkantine in 1973 klaor woor en de Nederlandse Sport Federatie in 1975 nag euver de brök mós kómme mit 'n biejdage
- 'wildj' voetballe ouch toen ten sjtremgste verbaaje woor
- d'r in 't seizoen '74-'75 zes seniore-elftalle wore, juniore zeve, van pupille 1 en pupille 2 idder ein, en 'n elftal aspirante
- tiedes wedsjtriede opgeloupe sjaaj (brille, kunsgebitte) neet ónger de W.A.- verzekering veel
- de vereniging neet zo vääöl deskundige kènde, mer waal zat DES-kundige
- me zich in '75 aafvroog of de nuuj doele (van 1,75 m hoog) te leeg wore
- 't kaegelaovindje goof veur de supportersclub
- de supportersclub op 4 november 1992 veur 't eers nao AJAX ging
- de DES-sers oppe truukwaeg nao de wedsjtried, óngeach de oetsjlaag, volges 't DESSERTJE gaer zónge:

"En dan schieten ze tegen de palen
en dan tegen de bovenlat
en dan zeggen de DES-supporters
ze hebben pech gehad
en heb je hem niet gezien
dat hele kleine kereltje
en heb je 'm niet gezien
holi-ho"

Rabobank Clubkas Campagne voor de MHVS

Dit jaar wordt weer de Rabobank Clubkas Campagne van de Rabobank Roermond-Echt gehouden. Er wordt € 175.000,- beschikbaar gesteld voor de deelnemende verenigingen.

Geeft u de Milieu- en Heemkunde Vereniging Swalmen een financieel steuntje in de rug door op ons te stemmen? Bent u lid van de Rabobank (Roermond- Echt), dan helpt u mee om een deel van de winst van de bank terug te laten vloeien naar de vereniging die u wilt steunen. Bent u nog geen lid, dan kunt u zich hiervoor eenvoudig aanmelden via website Rabobank Roermond-Echt.

Van 18 t/m 23 mei a.s. kunt u als lid van de bank uw stem uitbrengen en in juni wordt de verdeling van het geld bekend gemaakt. Wij hopen op uw steun!

Verslag lezing Guido Corten over het ontstaan van de grens tussen Nederland en Duitsland

Pierre Verstappen

Guido begon bij de Romeinse tijd toen de noordgrens van Engeland versperd werd tegen de opdringerige Picten. Ook de Belgische Dodendraad was een voorbeeld van een letterlijk dodelijke grensafscheiding. Daarna kwamen enkele oorlogen aan bod van de grote mogendheden.

In 1813 werd Frankrijk (Napoleon) verpletterend verslagen in de slag bij Leipzig. Omdat hij veel vorstendommen uit de 18de eeuw bij Frankrijk had ingelijfd, moest na zijn nederlaag een en ander worden rechtgezet. Bij het Congres van Wenen werden opnieuw landsgrenzen vastgesteld.

De Oranjes kregen een groot stuk van Luxemburg vanwege hun verloren bezittingen langs de Rijn.

Onze contreien werden beschouwd als een soort wisselgeld bij de onderhandelingen en het was een Engelsman die een globaal voorstel deed. Hij wees op een oude duinrug (voor ons begrip: de Steilrand). Dit voorstel werd overgenomen waardoor de nieuwe grenzen uiteindelijk werden vastgelegd.

Uitgangspunten waren o.a.: dorpen en steden werden niet gespleten en bepaalde gebieden die al eeuwenlang daarbij hoorden, moesten in principe gerespecteerd blijven.

De effectieve reikwijdte van een 12 ponder kanon bedroeg ongeveer 2250 meter, maar normaal gesproken werd het ingezet op een afstand tussen de 900 en 1500 meter (2000 pas). Deze laatste maat werd gehanteerd om de maat te bepalen waar de oostgrens van

Nederland kwam te liggen. In het verdrag is overeengekomen dat de grens kwam op een verdubbeling van de kanonsafstand (in die tijd) en dat was ongeveer 3,3 km.

Verder diende de Maas aan beide zijden tot hetzelfde territorium te horen om handelsbarrières te voorkomen.

Enkele opmerkelijke conclusies van de spreker waren: de bevolking werd niet gevraagd waar ze bij wilden horen. Hij noemde als voorbeeld Reuver waar in een tijdbestek van een eeuw circa 7 á 8 bezetters de scepter zwaaiden.

Al met al een geslaagde lezing voor geschiedenis geïnteresseerden die met een redelijke opkomst het fijne wilden weten van de totstandkoming van de grens tussen Nederland en Pruisen in de periode 1813-1818.

Verpachting Weerderhof 1865

Wim Hoezen

Op 19 april 1865 vindt voor notaris Haffmans te Helden de verpachting plaats van de bouwhoeve genaamd Weerderhof te Beesel met bijbehorende landerijen te Beesel en Kessel, groot bijna 13 bunder. Verpachter is baron

de Keerbergh de Kessel, grondeigenaar te Kessel, pachtster Johanna Thijssen (weduwe van Hendrik Rutten), akkervrouw te Beesel op Weerderhof. De pachtovereenkomst is vervat in 16 artikelen. Hier volgen enkele belangrijke passages.

Art. 1. De aanpachtster moet het goed behoorlijk onderhouden en nagaan, de landerijen goed beakkeren en bemesten en het in al zijn voeren, palen, regten en geregtigheden bewaren en verzorgen zoals een deskundig akkerman betaamt. De schade die aan het een of ander ten gevolge van haar nalatigheid zou worden toegebracht, moet zij vergoeden.

Art. 3. De aanpachtster zal geen andere landerijen mogen beakkeren of bemesten, dan die deel uitmaken van de pachthoeve, dan met toestemming van de verpachter.

Art. 4. De aanpachtster zal geen gras, nagras, klaver, spurrie e.d. (hetzij groen of tot hooi gemaakt), knollen, wortelen, mangelwortelen e.d. en mest of stro van de pachthoeve mogen verkopen anders dan met schriftelijke toestemming van de verpachter.

Art. 6. De verpachting geschiedt voor 3 achtereenvolgende jaren naar plaatselijk gebruik voor huis en stallen, tuin, boomgaarden, wei- en hooilanden aanvangende met Pasen en voor de bouwlanden stoppelbloot 1865.

Art. 9. In geval van overlijden van de aanpachtster staat het de verpachter vrij om deze overeenkomst bij het verstrijken van het pachtjaar waarin het overlijden heeft plaatsgehad, en wel met Pasen of stoppelbloot zoals hij verkiest, te doen eindigen of met de erfgenamen voor de nog lopende jaren te laten voortgaan.

Art. 10. De pachtprijs bedraagt 480 gulden jaarlijks en is voor het eerst te betalen 1 januari 1866.

Art. 11. De aanpachtster zal op haar kosten met kar, paard en knecht jaarlijks 6 dagen, ter keuze van de verpachter, voor hem moeten dienen. Ook zal zij in oktober en november de Weerderbeek op haar kosten moeten vegen voor zover deze langs of over de eigendom van de verpachter loopt. Verder zal zij het uitvaagsel daarvan naar een door de verpachter aan te wijzen plaats moeten brengen. De beek moet 1 el breed en 1 el diep blijven.

Art. 12. De aanpachtster zal moeten zorgen dat de gebouwen van Weerderhof en alle meubelen die zich daarin bevinden, met inbegrip van het vee, akkergereedschap en voortbrengselen van de landbouw, behoorlijk tegen brand verzekerd worden. De helft

van de poliskosten mogen van de pachtprijs worden afgetrokken. Ook zullen alle te veld staande granen tegen hagel moeten worden verzekerd. Alle voorzienene en onvoorzienene toevallen zijn voor rekening van aanpachtster. Enkel in geval van overstroming en krigsverderf zal de verpachter verplicht zijn te kiezen tussen het delen met aanpachtster van de gehele oogst of kwijtslag te geven van een deel van de pachtprijs.

Art. 14. Het recht van jacht en visserij blijft op al de verpachte goederen gereserveerd voor de verpachter.

Art. 15. De aanpachtster zal op de pachthoeve moeten houden 6 á 8 koeien, 40 á 50 schapen en een paard.

Art. 16. Bij het opbouwen van nieuwe gebouwen aan Weerderhof moet de aanpachtster de helft van alle kosten bij varen; ingeval van grote reparaties ten laste van de verpachter moet zij al de nodige materialen bij varen en in beide gevallen moet zij de werklieden voor niets kost en drank geven; de locatieve reparaties, zoals die aan slotwerken, glazen, deuren, vensters, daken, ijzerwerk als ook die aan koebakken en paardenkribben, moet de aanpachtster op eigen kosten doen.

Aanvullend komt men overeen dat de verpachting voor 2 in plaats van 3 jaar geschiedt.

De bouwhoeve Weerderhof, ook Weerterhof of de Weerd genoemd, werd al langer door Hendrik Rutten en Johanna Thijssen gepacht. Dat blijkt o.a. ook uit art. 1 waarin de aanpachtster verklaart de goederen wel te kennen. Na het overlijden van Hendrik Rutten in februari 1864, is overeenkomstig art. 9 gehandeld. Althans er zijn geen aanwijzingen dat de weduwe de bouwhoeve tijdelijk verlaten heeft.

Met de verkoop van kabuis kool oktober 1865 heeft Johanna Thijssen ongetwijfeld gebruik moeten maken van art. 4. Overigens vond ook deze verkoop, evenals soortgelijke in de daaropvolgende jaren, plaats voor notaris Haffmans.

Op Donderdag 12 October 1865 om 10 ure
voormiddag te Beesel op Weerderhof, op verzoek
van de *Weduwe Rutten*:
10,000 stuks WITTE KABUIS KOOL.
Deze kool wordt kosteloos aan de overzijde
der Maas geleverd.

Uit de oude doos

In onze vorige Biejeingezeumerd (2017-4) plaatsten we de klassenfoto van de leerlingen van de 1e klas van de St. Lambertusschool Reuver. De heren Michel Verlinden, Ben Rutten, Dré Jansen en Jan Jacobs gaven aanvullende namen door. Dank voor het reageren!

De bijna volledige namenlijst leerlingen 1e klas St. Lambertusschool Reuver, 1953-1954:

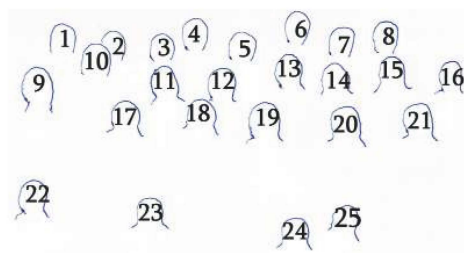
1. Meester Leenen	16. Huub Zegers	31. Jan Bolten
2. Paul Levels	17. Jan Ottenheim	32. Piet Vullers
3. Theo van Densen	18. Har Geraets	33. Mat Bongers
4. Jos Feller	19. Ben Rutten	34. Jeu Koch?
5. Ger Thijssen	20. Jack Simons	35. Jack Hoeben
6. Har Niemans	21. Jeu Koch?	36. Cor Dorssers
7. Jos Smeets	22. Pierre Achten	37. Wiel v/d Velden
8. Piet Heijmans	23. Jan Timmermans (Reuver)	38. Wim Helwegen
9. Ton Willemsen	24. Jan Timmermans (Offenbeek)	39. Jo Emans
10. Wiek Teeuwen?	25. Jos van Neer	40. Har Fleuren
11. Michel Verlinden?	26. Frits Hesens	41. Jan Coort
12. Sjra Timmermans	27. Jack Linssen	42. Dré Janssen
13. Jan Staaks	28. ?	43. Pierre Houwers
14. Theo Derks	29. Jo Killaars	44. Sjra Wijnants
15. Jeu Niessen	30. Bear Weijers	45. Theo Wassen.

Door Corrie Janissen aangeleverde foto, in deze Biejeingezeumerd staat de familie Nieskens-Evers tijdens het huwelijk in 1929. Frits Nieskens is afkomstig uit Swalmen en Helena Evers uit Reuver.

Er ontbreken nog enkele namen. Wie kan de redactie aan de ontbrekende namen helpen? Alvast hartelijk dank voor uw reactie.

1. Harrie Nieskens
2. Mia Nieskens
3. Cato Nieskens
4. Bertus van Druenen
5. Bertha Nieskens
6. Baer Geurts
- 7..... 8.....
9. Cornelia Janissen-Nieskens
10. Hendrik Janissen

- 11..... 12.....
13. Huub Nieskens
- 14..... 15..... 16.....
17. Willem Nieskens
18. bruidegom Frits Nieskens
19. bruid Helena Nieskens-Evers
- 20..... 21.....
22. Mien Janissen
23. Annies Nieskens

Ein nuuj rees Peries-Amsterdam mit aaj ottoos inj april 2018!

Wim Geraedts

In ein vanne verhaole van mienne Pap (Giel van Beize) waert 't verhaol van Doeze Wullum vertèld, wie dae as 11-jäörig menke de eerste ottoos door Zjwame zoog vare op 9 juli 1898. Det wore de eerste ottoos überhaupt die de miense in Zjwame zoge. Det waas neet allein gans bezónjer, mer 't betróf ouch de eerste internationale ottorees die d'r ootj oppe wereld gevare waerde! En det door Zjwame! D'r sjtinge veur daen tied heel vööl versjlage van inne gezette en ouch zin dao bès vööl fotoos van. Hiejnao sjtaon d'r ei paar aafgebeeldj. Biej gelaegenheid van 't 120-jäörig jubelejum van die rees haet de organisatie 'Classic Events' gemeind ein nuuj rees van Peries nao Amsterdam (dees keer neet meer vice versa) oet te mótte sjrieve veur klassieke wages, van 25 toet 28 april 2018. In Zjwame kómme de wages örges rón dj de medaag van 28 april langs. Ouch noe zal waal in de aaj en nuuj media get aandach aan die rees waere besjtaedj. Wilt geur presies wete wiennee, wo en wie laat die ottoos in Zjwame, Ruiver en Belvend langs kómme, mót g'r inne gezette kieke rón dj inj april.

Dao rieke jaomer genóg gèn originele ottoos van de rees van 1898 meer mit. Die zin d'r grotendeils neet meer. En die d'r nag zin, zin vööl te kosbaar en te breus óm nag die ruum 700 kilemaeter in drie daag te kónne vare. Waal vare d'r vööl wages oet de periode 1925 toet 1935 mit. De aadjste ottoos zin eine Knox oet 1911, twee Rolls Royce Silver Ghost's oet 1910 en 1914, eine Spyker 15/22 Blue oet 1906, eine Rousson oet 1910 en eine IHC Auto Buggy oet 1907. De aadjste wage

dae mit veurt is aevel eine Mors, Type R oet 1905. Mich tuntj, dao velt nag aardig get aan aad gevaers te zeen daen daag.

Ouch in 2018 zal d'r weer ein 11-jäörig menke naeve de Riekswaeg sjtaon te kieke en zich verwónjere euver zovööl auto's. Dees keer aevel sónger sjtaofwólke! En zól det menke later ouch weer ein verhaol vertèlle euver die rees, net wie Doeze Wullem det gedaon haet? En waat zól d'r euver hóngerd jaor gebeure biej 't tweehóngerdjäörig jubelejum van die eerste internationale ottorees? Rieke d'r den überhaupt nag wages op bezien? Of is det verbaaje vanwege de klimaatsverandering of ómdet de aolie geweenweg op is? Wae zól 't zègke.

(Meer informasie kónt geur vinje via: autorace Parijs-Amsterdam)

Mr. Leys mit nr. 5; foto is genaome örges tösse Mesjtrees en Numwaeg op 9 juli 1898

Interview met Jeroen Steijlen van Stichting Emmaus Perspectief

Gerry Nijssen-Severens en Riky Simons- Julicher

2007 kregen we de kans het pand voor een symbolisch bedrag te kopen van eigenaar Thibaud de Guerre. Hij had het zelf willen verbouwen tot appartementen. Dat de rentmeester van kasteel Hillenraad dezelfde is als die van Landgoed Eijckelust in Beek en Donk (waar Dorothy en ik voorheen woonden), heeft ons zeker geholpen. Kerst 2012 zijn we hier met z'n tweeën komen wonen. Tot februari 2015 zijn we bezig geweest met allerlei vergunningen en de financiering. Toen kon de aannemer beginnen met de verbouwwerkzaamheden. En een jaar later op 5 maart 2016 zijn we officieel geopend.

Het pand -ook een gemeentelijk monument- is nog steeds onderdeel van Landgoed Hillenraad, de omliggende gronden (± 3 ha) moeten aangrenzend zijn en blijven en die hebben we dan ook in erfpacht.

Jeroen, dat de historische boerderij Genoehof tegenwoordig door Stichting Emmaus Perspectief wordt bewoond en geëxploiteerd, is in Swalmen en wijde omgeving inmiddels bekend. Ook over de sociale aspecten van Emmaus hebben we in alle mogelijke uitgaven kunnen lezen en zelfs op tv kunnen bekijken en beluisteren (de uitzending van Kruispunt in november bijvoorbeeld).

Als leden van Milieu- en Heemkunde Vereniging Swalmen en redactieleden van Biejeingezeumerd willen we graag eens met je praten over de historische- en milieuaspecten van jullie onderneming.

Genoehof hoort sinds 1381 bij kasteel Hillenraad. Al eerder en voor het laatst in 1903 brandde ze grotendeels af en werd ze herbouwd. Hoe is de boerderij in jullie bezit gekomen en zijn er momenteel nog verplichtingen aan de kasteel eigenaar?

Eigenlijk is de boerderij door toeval in ons bezit gekomen. We wilden graag in deze omgeving wonen en werken. In

Het gebouw zelf is van ons; de blauwwitte Hillenraad-kleuren zijn gebleven.

Dhr. en mevr. De Guerre komen geregeld een kijkje nemen.

Hebben er grote ingrepen plaatsgevonden bij de renovatie?

Niet echt, het gebouw is met respect behandeld en in de originele staat gebleven. De buitenkant is opgeknapt; gebruikte, nog goede veldbrandstenen zijn in de plaats gekomen van kapotte stenen. Ze zijn o.a. afkomstig van de stadsmuur van Roermond. Deze stenen zijn iets langer. Op het binnenplein lig-

Er waren ramen van 1 m² gepland in het appartementengedeelte. De commissie Beeld en Kwaliteit keurde de tekening goed, Bouw- en Woningtoezicht keurde ze vervolgens af.

De medewerking van de gemeente was aanvankelijk niet geweldig. In 2012 was de politiek zwaar gefrustreerd door bepaalde ontwikkelingen, en daar hebben wij best veel last van gehad. Gelukkig zijn ze nu erg coöperatief.

Zijn er problemen/tegenvallers geweest bij de verbouwing?

Eigenlijk niet. Ik kwam oorspronkelijk uit de bouw- en glaswereld en ik was zelf projectleider tijdens de uitvoering. Wel

gen 6.000 stuks van deze stenen en in totaal zijn er ongeveer 20.000 gebruikt. De ramen van het café (voorheen de paardenstal) zijn vergroot en er is een (vlucht)deur in het woongedeelte van de bewoners geplaatst.

Aan het woonhuis, waarvan de plafonds nog origineel zijn, is niets veranderd. De vorige bewoners (echtpaar Sieben) hadden in 2001 wel het dak gerestaureerd. Van de monumentale binnenmuren zijn we afgebleven.

De vroegere deel is nu de gezamenlijke woonkamer/keuken geworden. De kledingwinkel is de voormalige koeienstal en boven de oude hooizolder zijn appartementen gebouwd voor de bewoners. Alles is mede gerealiseerd door aannemer Maasveste Berben Bouw. In totaal is er voor € 1,7 miljoen verbouwd. Gelukkig hebben we wel subsidies gehad van de provincie, van de gemeente Roermond en uit het Kansfonds.

Hadden jullie daarbij last van regelgeving?

Nogal! Thibaud de Guerre had al onderzoeken laten doen vanwege zijn andere plannen. De resultaten daarvan zijn maar vijf jaar geldig, dus die moesten allemaal opnieuw. Zo vond er drie nachten lang een vleermuisonderzoek plaats om de vliegbewegingen te meten. Kosten € 7.500,- Een eenvoudig kistje van € 100,- voor deze dieren plaatsen, dat mocht niet.

lag er bij de nieuwe toegangsweg (achter de potstal) metersdik puin dat eerst verwijderd moest worden. Dit was niet voorzien en het heeft gezorgd voor extra onkosten (inzet van containers en graafwerkzaamheden).

De van te voren gemaakte begroting heeft ondanks dat nog geen procent aan meerkosten gekend. We hadden alleen vertraging door de vergunningen.

Aanvankelijk waren er bezwaren dat het gebied overlopen en overreden zou worden door bezoekers. Wat is er gebeurd om dit in goede banen te leiden?

Nou, we kregen opdracht van de gemeente om de Schroefstraat te verbreden. Die is verbreed met 1.20 meter grasbetontegels over 900 meter lengte aan beide zijden van de weg. Het kan op de openings-

dagen best druk zijn, maar er komt geen gemotoriseerd verkeer aan de Swalmdalzijde, alles komt via de Asseltsestraat/Schroefstraat. We moesten 27 parkeerplaatsen voor auto's aanleggen; dat zijn er 70 geworden en daarnaast maakten we een ruime **fietsenstalling**.

Dit voorjaar zal er nog een gedeeltelijk verhard pad worden aangelegd vanuit de parkeerplaats naar de ingang van de winkel, zodat rolstoelgebruikers en mensen met kinderwagens gemakkelijker binnen kunnen komen. Om dit te realiseren gaan we een aktie houden waarbij mensen één of meer gebakken Hollandse klinker(s) kunnen adopteren voor een gering bedrag.

De milieuwetgeving maakt het ondernemers niet altijd gemakkelijk. Zijn er speciale milieuwetten waar jullie aan moeten of moesten voldoen?

We hebben een bodem- en wateronderzoek, vleermuisonderzoek, asbestonderzoek, fijnstof- en flora- en faunaonderzoek moeten laten uitvoeren. Alles bij elkaar wel voor € 116.000,- die we zelf moesten betalen. We gaan en staan voor duurzaamheid, kringloop, recyclen, besparing op milieubelasting en CO2-uitstoot. Niets in de omgeving is aangetast of verstoord.

Ieder jaar wordt bloemrijk grasland voor vlinders, bijen en andere insecten ingezaaid. We hebben een dierentuintje waar we de dieren met respect behandelen; we houden rekening met alles. Vergeet niet dat het hier voorheen gewoon een maisplak was.

Vlakbij begint het 'Ommetje Asselt'. Hebben jullie daar ook bemoeienis mee? Klopt het dat het door Emmausmedewerkers mee onderhouden wordt? En zijn er nog plannen voor uitbreiding van het ommetje?

Het deel van het 'Ommetje' aan de Swalm wordt sinds anderhalf jaar voornamelijk begraaasd door koeien. Van veel bezoekers krijgen we de opmerking: 'daar gaan we niet meer wandelen, het pad is grotendeels verdwenen en de koeien staan overal'.

Het pad werd in het begin iedere week door ons gemaaid, nu dus niet meer. De koeien schrikken af, de aantrekkingskracht voor wandelaars is hierdoor verdwenen. Erg jammer.

Momenteel zijn er geen plannen voor uitbreiding van het 'Ommetje'. De bestemming van het gebied is agrarisch. Ik zou er best graag een speeltoegankelijke weide met eenvoudige houten speelmogelijkheden willen aanleggen, maar ik ben bang dat ik

daarvoor geen vergunning krijg. Wel gaat Emmaus in opdracht van dhr. De Guerre de grond om de ruïne in de toekomst onderhouden. Samen met enkele opleidingsinstituten in de buurt, zoals Citaverde College en Gilde Opleidingen wordt het verwilde en onderkomen perceel opgeschoond, struiken eruit gehaald. Nadat de ruïne geconsolideerd is, kan het gebied een toeristische trekpleister worden.

Jullie hebben ook een kleine kinderboerderij. Zijn er nog andere plannen op educatief gebied?

Het jaarlijks onderhoud van jonge aanplant, het inzaaien, met projectmatige hulp van bovengenoemde scholen is in gang gezet. Tevens zijn de technasiumleerlingen van Bisschoppelijk College Schöndeln bezig om met kringloopgoederen kunstwerken te maken die in maart/april bij Emmaus gepresenteerd en geveild zullen worden.

Ook hebben we via de reclassering vaker mensen aan het werk om taakstraffen uit te voeren. Alle handjes kunnen we gebruiken.

In jullie sorteercentrum op de Reubenberg worden heel wat spullen bezorgd die een tweede leven waard zijn. Is daar ook rommel bij waar jullie eigenlijk niets mee kunnen? Wat gebeurt daar dan mee? Welke artikelen kunnen jullie echt niet (meer) gebruiken.

Helaas krijgen wij ook rommel aangeboden, die met dure bedrijfscontainers afgevoerd moet worden. In de dozen die gebracht worden, treffen we wel eens volle asbakken en chemisch afval aan dat gewoon bij ons gedumpt wordt. De kosten voor afvoer bedragen ± 20.000 euro per jaar! We moeten nee zeggen tegen o.a. donker eiken meubelen, stoffen kussens en meubelen met gebruikssporen, televisies, kapotte ijskasten, bedden, matrassen, zonnebanken, oude printers, kop en schotels, theelichtjes enz. Daar is gewoon geen vraag naar.

Echt overgebleven en nog goede spullen worden met behulp van een sponsor, naar o.a. Litouwen, Gambia en Peru gereden of verscheept.

Ook ondersteunen we enkele studenten financieel uit de opbrengst van de winkels.

Helaas gaat wekelijks door diefstal van kleding en goederen veel geld verloren, dat eigenlijk bestemd is voor de hardwerkende gemeenschap op Genoehof. Het is niet leuk om onder de matjes in de pashokjes afgetrokken prijskaartjes terug te vinden of te constateren dat mensen van de horeca wegllopen zonder te betalen.

Diefstal? Daar schrikken we van. Is dat niet erg frustrerend?

Nou nee, want dan zou ik er meteen mee stoppen. Je weet gewoon dat dit soort dingen gebeuren. Dieven moeten wel hopen dat ik ze niet betrap. Soms hebben we wel eens spullen die veel te goedkoop weggaan. Ooit hadden we een munt die te koop lag voor € 4,50. Een mevrouw wilde die wel kopen. Bleek dat het een oude Joodse munt was met een sloopzilverwaarde van € 1500,-. Tja, kan gebeuren.

Het gaat ons om mensen te helpen, niet om het geld. We zijn sociaal-maatschappelijk bezig voor onze bewoners en vrijwilligers. Het is een totaalconcept.

Jeroen, als MHVS zijn we uiteraard heel blij met jullie op deze plek. Het gebouw is mooi opgeknapt, de omgeving prima verzorgd, jullie zorgen ervoor dat spullen een tweede leven krijgen. We hopen uiteraard ook dat de doelstelling waarvoor jullie het allemaal doen, namelijk de mensen die bij jullie tijdelijk wonen en werken een kans op een nieuw en zinvol leven bieden, eveneens bereikt mag worden. Dank je wel voor dit openhartige interview. Onze ogen heeft het in elk geval verder geopend.

Reuver, zo gek nog niet...

Loe Giesen

Dankzij de digitalisering van oude kranten en tijdschriften is de toegankelijkheid van deze bronnen de laatste jaren sterk toegenomen. Het gemeentearchief in Roermond liet haar collectie al jaren geleden digitaliseren (zie <http://roermond.x-cago.com>) en de Koninklijke Bibliotheek lanceerde in samenwerking met o.a. universiteiten de website <https://www.delpher.nl>. 'Bladerend' door deze bronnen kom je de meest uiteenlopende onderwerpen tegen. De informatie voor dit artikel is hoofdzakelijk afkomstig uit deze toegangen.

We schrijven het jaar 1904. Reuver ontwikkelt zich in deze jaren sterk: de komst van de spoorlijn in 1865 en de stormachtige groei van de kleiwarenindustrie in het laatste kwart van de 19de eeuw hebben gezorgd voor een grote bevolkingstoename. De vestiging van de zusters Dominicanessen heeft het dorp met de bouw van een klooster (op dat moment nog aanzienlijk kleiner dan het tegenwoordige gebouw) een nieuw gezicht gegeven. Maar er zijn nog meer plannen.

Reuver is namelijk in beeld voor de vestiging van een instelling voor geestelijke gezondheidszorg. Daaraan is landelijk grote behoefte op dat moment. Tussen 1885 en 1903 neemt het aantal instellingen in ons land toe van 16 tot 25, terwijl het aantal 'zinnelozen' bijna verdubbelt van ruim 5000 tot ongeveer 9000. "Vooral voor den minderen man is de

toestand verre van bevredigend. De derde klasse in onze gekkenhuizen is tot berstens toe gevuld."

Aan het beëindigen van die wantoestand wil het gemeentebestuur van Beesel graag meewerken. Het Venloosch Nieuwsblad van 29 oktober 1904 meldt die dag: "Men schrijft uit Reuver: Ons dorp mag wel op vooruitgang bogen. Zijn gunstige ligging alsook zijne industrie hebben het in weinige jaren opgevoerd tot een welvarende plaats, getuige dit de veele fabrieken, scholen, kloosters, e.a. Bij dit alles kunnen wij de blijde tijding doen, dat dezer dagen door de eerw. zusters 'Du Bon Sauveur' afkomstig uit Frankrijk 16 bunder grond, gelegen vlak bij 't station, zijn aangekocht. Op dit terrein zal in 1905 een aanvang gemaakt worden met het bouwen van een instituut voor vrouwelijke krankzinnigen en doofstommen; natuurlijk behoudens kerkelijke en koninklijke goedkeuring. Het hieraan verbonden personeel zal bestaan uit twee eerw. heeren geestelijken, 126 eerw. zusters en 2 doctoren. Vermelden wij hierbij nog het aantal verpleegden van pl.m. 900, dat is voorwaar een goed vooruitzicht voor Reuvers neringdoenden. Vooral voor de landbouwers, immers voor de consumptie zullen heel wat boter, eieren, aardappelen, meel, groenten, enz. geleverd moeten worden.

Een woord van lof aan den zeereerwaarden heer pastoor [Jacques Vrancken] en vooral aan den heer Lamb. van der Velden, bierbrouwer alhier, door wiens bemoeiingen zulke aanwinst voor ons dorp

verkregen werd, is hier stellig niet misplaatst. Reuvers inwoners zullen hen dankbaar zijn en de door fanatieke godsdiensthout verdreven zusters een hartelijk welkom toeroepen."

Kennelijk wordt er niet alleen met Franse zusters gepraat. De Venloosche Courant weet op 27 november te melden: "Behalve het krankzinnigengesticht, dat hier zal komen, wordt thans ook over het bouwen van een doofstommengesticht alhier, met een bestuur uit Gent (België) onderhandeld."

Het nieuws wordt in de dagen erna ook door diverse andere kranten verspreid en bereikt begin december zelfs het Soerabaijasch Handelsblad. De Venloosche Courant heeft het overigens over ongeveer 25 hectare bouwland en bos, waar naar verwachting zo'n 500 à 600 patiënten zullen worden verpleegd. Maar dat zijn details. Reuver is wereldnieuws!

Maar er zijn kapers op de kust. In 1901 is de stichting van een Limburgs krankzinnigengesticht al besproken door Provinciale Staten van Limburg, dit op verzoek van het bisdom Roermond. Daarbij laat ook gedeputeerde H. Trynes (een familie met Belfeldse en Reuver 'roots', maar dat terzijde) van zich horen. Deze afgevaardigde van het district Horst geeft aan dat de gemeente Venray 'niet ongenegen' is kosteloos een terrein hiervoor af te staan.

Trynes eindigt zijn pleidooi met het uitspreken van de hoop "dat ook wij in het Noorden nog eens eenige instelling van beteekenis krijgen."

Naast Reuver en Venray zijn er nog meer geïnteresseerden, zo zien we als we nog meer kranten erbij halen. Ook Roermond is in de race voor deze lucratieve instelling. "Naar wij vernemen, kan op de plannen van het alhier op initiatief van den burgemeester dezer gemeente te bouwen krankzinnigengesticht voor 570 patiënten, welke plannen reeds vele maanden geleden aan de regeering werden

ingezonden, thans spoedig de noodige goedkeuring worden verwacht. Met den bouw hoopt men reeds vóór 1 Januari 1906 geheel gereed te zijn", zo meldt het Venloosch Nieuwsblad van 19 juli 1904, enkele maanden voor het 'Reuverse nieuws'. Ook voor Roermond zal het uiteindelijk anders aflopen...

De zusters van 'Du Bon Saveur' zijn niet de enigen die onderhandelingen voeren met de diverse overheden. Ook in Venray zijn het de Broeders van Liefde te Gent die kennelijk in onderhandeling zijn met de gemeente. Voor de orde zal dit de dertigste instelling worden. Burgemeester Hendrik Esser van Venray en de gedeputeerden Trynes en Janssen zitten aan de onderhandelingsstafel namens gemeente en provincie. In december 1904 schrijft het Venloosch nieuwsblad: "Naar wij vernemen, staat het thans bijna vast, dat we hier in Venray het krankzinnigengesticht van de Frères de Charité uit Gent (België) zullen krijgen, en wel ter plaatse aan de Hulst nabij het station. Deze inrichting zal, tot stand zijnde, ongetwijfeld vele financiële en maatschappelijke voordeelen aan onze gemeente brengen." Enkele dagen later bezoekt een delegatie van de broeders Venray. Over de precieze locatie wordt nog wat onderhandeld maar al vrij snel is duidelijk: Venray zal deze prestigieuze instelling gaan krijgen. Op 3 januari 1905 is de kogel door de kerk en nog diezelfde dag wordt de gemeente hiervan per telegram op de hoogte gebracht.

Wat kreeg Reuver niét? Om een beeld hiervan te krijgen, moeten we de kranten nog iets verder doorbladeren. In mei 1905 zijn de leemgravers al druk in de weer voor het delven van de klei, die in een zware steenpers wordt verwerkt tot 50 à 60.000 stenen per dag. De Staatscourant nr. 186 meldt dat Johan Stockmans, Generaal Overste van de orde, bij Koninklijk Besluit van 24 juli 1905 - vier dagen nadat de statuten van de Vereeniging der Broeders van Liefde zijn goedgekeurd - vergunning heeft gekregen voor een gesticht voor krankzinnigen met 12 paviljoenen en plaats voor niet meer dan 599 mannen. Begin september wordt de bouw toegewezen aan J. van Groenendaal uit Hilversum. Dat najaar wordt begonnen met de bouw. Machinisten en voerlui die bouw materiaal aanvoeren en meer dan 170 ambachtslieden verdienen er een goede boterham aan. Begin januari 1906 wordt het hoogste punt bereikt en eind oktober 1906 - twee jaar

krijgen. 'Oppe Ruiver' zal later een kweekschool worden gebouwd en ach, dat is toch ook heel verdienstelijk.

Voor bovenstaand artikel werd uitsluitend gebruik gemaakt van oude krantenartikelen. Voor een uitgebreider artikel over dit onderwerp zullen ook andere bronnen moeten worden geraadpleegd, zoals RHCL Maastricht, Inventaris der Archieven van het Provinciaal Bestuur van Limburg 1814-1913,

nadat ook in Reuver werd onderhandeld over de komst van deze instelling - nemen de eerste bewoners hun intrek. Diezelfde maand worden in Venray alweer plannen gelanceerd voor de bouw van een soortgelijke instelling voor vrouwen. In de jaren daarna zal 'naar Venray gaan' een andere lading

inv.nr. 8857: Stukken betreffende plannen tot oprichting van een krankzinnigengesticht te Beesel. Het archief van de Gemeente Beesel zal naar verwachting ook nog meer informatie bevatten. Misschien dat die later nog eens aan bod komt in een van onze jaarboeken.

Witte zökskes

Riky Simons-Julicher

"Woróm zin det allein mer maedjes, oma?" Det vreug mien kleindochter van vief es veur same in 'n aad fotoalbum zitte te kieke. Tja, lik mer 'ns oet det me 't vreuger baeter vónj es jónges en maedjes appaart les kreges ómdet ze den minder aafgelèdj zoje waere door 't anger gesjlach. Dao zólle bès 'n paar drökke tiepkjes biegezaete höbbe in det ougesjienlik braaf kleske op dees foto oet 1961. Zès of mesjien al zeve jaor wore veur. Binnekort zoje veur de eerste kemunie doon.

Ich kiek d'r danig van op det 't mich drek d'roethaolt, dao op det heukske rechts-ónges.

"Waat haadjs se 'n leuk klèdje aan mit die bölkes. Doe höbs noe nootj meer 'n klèdje aan woh". Ouch det is waar. Die maedjes haje allemaol allein mer klèdjes toet net baove de kneen aan, lang bókse moogde neet. Det woor neet 'netjes' veur 'n maedje. En ich haaj mer 'n heel paar klèdjes, dus dit höb ich heel dök aangehad.

"Wie heite die maedjes?" Name wie op vandaag es Kimberley, Alicia of Quinty haje veur neet.

D'r sjtaon 'n paar Annie's tösse. Wiejer Nelly's, Hennie's, Elskes. Margootje en Marita wore al get apparter. Ich wies Maria aan. "Is det de mama van Jezus?", is de volgende vraog. Nae, mer det maedje heet toevallig waal zo. En zien moder en oma vas ouch.

"En wo is de juffrouw?" Ich vertèl det veur in de eerste klas gèn juffrouw haje mer 'n heel leef zuster. Die heet Aloysia en die haet mich laeze, sjrieve en raekene geleerd. En dao bön ich noe nag heel bliej óm.

"Waat haet die raar kleijer aan". Det hèt 'n habijt en det haje alle kloosterzusters aan. Dao kós se aan zeen det ze biej dezelfde kloosterorde van 't Erme Kiendje Jezus heurde. Ich zeen de vraogteikes op 't viefjäärig sjnuutje. "En kiek, die maedjes höbbe allemaol witte zökskes aan". Ouch det vèlt mich noe pas weer op. Zal in dae tied vas mode zin gewaes. Ich herinner mich 'n foto van later datum wo eder-ein kniekouse aanhaet.

"Haet nemes van die maedjes lang haor?" Verdorie, veur höbbe inderdaad nej allemaol 'tzelfde kapsel. Eh, nae, det woor de tied det de moders nag zelf de sjeer pakde en perbeerde zo rech meugelik te sjnieje.

Allemaol 'ne pony, 'n klein sjtökske oor móch vriej zin. Ich zeen noe det de moders van Suzan en Sylvia d'r waal get meutje mit höbbe gehad óm rech te knippe. Sommige van ós lepe geregeld mit hagkele. 'ne Blomepot oppe kop en daolangs aafsijnje sjient ouch waal veurgekómme te zin.

"Wore dao ouch sjtoute kiendjes biej?" Lestige vraog. Wanneer is 'n kindj sjtout? Es 't entoesias door de klas reup: "Zuster, zuster", es 't 't antjwaord op 'n vraog wèt? Es d'r inèns 'ne dröppel ink op zien blaad vèlt es 't iefurig zit te sjrieve? Es 't druime-rig oet 't raam nao de veugel boete zit te kieke en efkes neet oplèt? Es 't 'n anger kindj 'próngelök' ómver rent? Den bön ichzelf bès waal 'ns sjtout gewaes. Mer ich zèk taenge mien kleindochter det d'r toen gèn sjtoute kiendjes wore, anges wore die zökskes vas neet zo fein wit gewaes.

Leuk om te bewaren (9)

Soms kom je ze ineens weer tegen: oude documenten, rapporten, getuigschriften, nota's, foto's uit je eigen verleden, die een beeld geven van hoe het vroeger was. Vertederd kijk je er nog eens naar en dan vraag je je af: Wat doe ik er nog mee? Het kunnen ook documenten zijn die bij het opruimen van de bezittingen van een overledene tevoorschijn komen. Het zou toch zonde zijn als die voor altijd zouden verdwijnen. Stap er daarom eens mee naar de Heemkundevereniging. U hoeft ze niet af te geven, maar we kunnen ze inscannen en hebben daarmee wellicht nog jaren materiaal voor deze rubriek in Biejeingezeumerd:

Opleiding tot dienstbode

CURSUS VOOR
OPLEIDING TOT
DIENSTBODE

GEHOUDEN IN A. N. Knijsland-Industriehoofdschool Roermond
GEDURENDE HET TIJDVAK VAN 29 April 1930 TOT EN MET 29 Juli 1930
ONDERGETEEKENDE VERKLAART, DAT:
Genoveva Jansen
GEBOREN 2 Juli 1921 EN WONENDE IN DE GEMEENTE Beuver,
DEN CURSUS HEEFT DOORLOOPEN.
Roermond, DEN 29 ten Juli 1930

BIJZONDERHEDEN:

DE DIRECTRICE L. M. Rosalia
VAN DE A. N. Knijsland-Industriehoofdschool
TE Roermond

Kroniek van Swalmen, oktober, november en december 2017

Johanna Cox-Geraedts en Riky Simons-Julicher

oktober

7. In café 'de Geitesjtal' vindt het Fuu revival festival plaats voor de Fuubezoekers van de jaren zeventig en tachtig met optredens van diverse live-bands en de nodige gezelligheid.

8 t/m 22 in de weekeinden. Tijdens de expositie Swalmen uit de Kunst 2017 in het atrium van het voormalig gemeentehuis kunnen geïnteresseerden kennismaken met het werk van Joke Geraedts-Buijs (beeldhouwwerk), Jaques Luijten (schilderkunst) en André Schnitzler (iconen).

12. Het oorlogsmonument op het kerkhof in Swalmen is dringend aan een opknapbeurt toe. In het atelier van keramist Joop Crompvoets, zoon van de ontwerper van het monument Sef Crompvoets, wordt de piëta komende wintermaanden gerenoveerd. Graniet- en marmerfirma Martina gaat het beeld losboren van de natuurstenen sokkel en de onleesbaar geworden gedenkplaten voor negen Swalmer oorlogsslachtoffers vernieuwen.

13. In het ziekenhuis te Eindhoven overlijdt op 65-jarige leeftijd Henk Tegels, de markante kroegbaas van 'broen kefee De Plevuus' in Swalmen, waar hij veertig jaar achter de tap stond. "Afscheid van een aaje hippie", kopt de krant.

18. Twee nieuwe boeken van de Swalmer auteur André M. Nijssen: 'Het leven in Midden-Limburg in de jaren 1920-1948' en 'Liefde is de brug naar een super gelukkig leven'.

18. José Dorssers-Heber geeft haar derde bundel met 180 gedichten uit: 'Richting van de wind'. De opbrengst gaat naar een project voor gehandicapte jongeren in Bangladesh.

28. Aan de vooravond van de wintertijd genieten liefhebbers weer van de speciale nacht-van-de-nachtwandeling met Swalmdalgids Frans Tegels, deze keer in de bossen en natuurgebieden van het Swalmdal net over de grens.

30. De in Swalmen opgegroeide Ineke Kempen wint met haar verhaal 'Waar Mooder Maas knipoogt' de essaywedstrijd van De Limburger en Centre Céramique die als thema 'Geluk' heeft.

november

11. Het traditionele St. Maartensfeest op de Markt en het evenemententerrein aan de Swalm wordt bijgewoond door een groot aantal ouders en kinderen met veelal zelfgemaakte lampions.

Later op de avond wordt het carnavalsseizoen 2017-2018 ingeluid met het uitroepen van een nieuwe 'mulder', de 23ste, die de wieken van de molen bij De Plevuus in beweging mag zetten. Die eer valt dit jaar Mark Joosten te beurt.

Ook maken de Hopsjlokkers het nieuwe motto voor dit seizoen bekend: 'Det kèn op ein tegelke'.

18. Winnaars van de 35ste Zjwamer Liedjesaovindj zijn de Zjwamer Aad-Prinse met hun liedje: 'Zes keer elf'.

19. Kerkelijk zangkoor St. Caecilia Swalmen viert het vijftigjarig bestaansfeest als gemengd kerkkoor. Het koor heeft voor deze gelegenheid een dubbel-cd laten opnemen met 13 liederen en twee volledige missen. Ook verschijnt er een jubileumboekje.

25. Joekskapel 'Kiek Mer' uit Swalmen wint in Grevenbicht het Limburgs Kampioenschap Zate Hermeniekjes (LKZH). Dat betekent o.a. dat het volgende kampioenschap in Swalmen georganiseerd zal worden.

25. Harrie en Betsie Geraedts-Wijkman van Rijksweg Zuid zijn vandaag 65 jaar getrouwd.

26. De Stichting Boerebroelof Zjwaame presenteert in zaal 'de Mert' haar 34ste boerebroedspaar: Anja Lankes-Geerlings en Leon Lankes.

december

2. Koninklijke Harmonie St. Caecilia kan tijdens het Caeciliafeest diverse jubilarissen huldigen: Wiel Hendriks en Jos Maessen zijn 55 jaar lid, René Janssen misceert al 60 jaar. Sef Suilen is benoemd tot eredirigent.

18. Belief Zjwame. In het centrum organiseren de Swalmer ondernemers voor de tweede keer een gezellige kerstmarkt met deelnemers uit Swalmen die de bezoekers laten meegenieten van hun hobby, bezigheid of bedrijf. Ook kan de kerststal in opbouw in de Lambertuskerk bekeken worden en zijn er diverse optredens. Op de groenstrook langs de Swalm nabij St. Jan Baptist wordt een monumentje onthuld vanwege 50 jaar Kindervakantiewerk.

22. De bewoners van zorglocatie Amaliahof kunnen sinds kort actief zijn aan een gesponsorde Tovertafel: een spel dat uitnodigt tot fysieke activiteiten en sociale interactie.

26. De traditionele gezamenlijke kerstwandeling van MHVS en HVMS start deze keer op de parkeerplaats bij het kerkje in Asselt. Ruim 100 deelnemers wandelen door het bijzondere natuurgebied de Vuilbenden nabij de Maas in Asselt.

Verslag lezing: 'den akker des doods waar allen gelijk worden'

Pierre Verstappen

Onze spreker, Maurice Heemels, recent gepromoveerd tot dr. in de begraafcultuur, begon tot onze verassing zijn lezing met de stelling dat de titel van zijn presentatie niet klopte. Als onderzoeker vergeleek hij de maatschappelijke status van Roermondse bewoners in de periode van 1870 - 1940 met de inrichting van de 'Aje Kirkhaof' bij Kapel in 't Zand. Hier kon men begraven worden in 4 klassen.

Roermond, alom bekend als stad van rangen en standen, bleek dat onderscheid ook voort te zetten op het kerkhof.

Rijke mensen uit bepaalde straten werden bij elkaar begraven in imposante praalgraven. Arme sloebbers lagen bij of óp elkaar in rela-

tief kleine perceeltjes. En naambordjes werden verwijderd als bovenop de laatst begraven persoon een volgende werd bijgezet.

Tot spijt van Maurice is, door de vele crematies, een hedendaagse begraafplaats géén spiegel meer van de samenleving. Een ook zeer opmerkelijke conclusie was dat er op foto's van belangrijke begrafenisstoeten bijna geen vrouwen voorkwamen. En dat terwijl ze toch een belangrijke rol vervulden bij de verzorging en het sterven van een overledene. Maurice bleek een begenadigd spreker die de aandacht goed wist vast te houden. Er hadden wat meer bezoekers mogen zijn, maar dat was waarschijnlijk te wijten aan het zeer specialistisch onderwerp. Hoe dan ook, wie er niet geweest is, heeft iets gemist.